

50057207: สาขาวิชาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

คำสำคัญ: สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น / ความเปลี่ยนแปลง / เรือน / ไทดำ / เพชรบุรี

ปิยะ ไส้เหล็กพาล: คุณค่าและความหมายที่เปลี่ยนแปลงไปของเรือนพื้นถิ่นไทดำ
อำเภอเขาชัย จังหวัดเพชรบุรี. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รศ.ดร.ต้นข้าว ปาณินท์ และ รศ. ดร.
วีระ อินพันทัง. 206 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของเรือนพื้นถิ่นไทดำในจังหวัด
เพชรบุรี ทั้งในทางกายภาพของเรือน และการให้คุณค่าและความหมายอันเป็นนามธรรมกับพื้นที่
ของเรือน อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตจากสังคมและวัฒนธรรมชนบทไปสู่สังคม
และวัฒนธรรมเมือง โดยกรอบการศึกษาอยู่ในพื้นที่บ้านไค หมู่ที่ 5 ตำบลเขาชัย อำเภอเขาชัย
จังหวัดเพชรบุรี

ผลการศึกษาพบว่า เรือนพื้นถิ่นของชาวไทดำซึ่งอพยพมาจากสิบสองจุไทยมาอยู่ที่
เพชรบุรีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อันเป็นผลมาจากการปรับตัวให้เข้ากับถิ่นที่อยู่ สภาพภูมิ
ประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรท้องถิ่น และวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย การเปลี่ยนแปลง
รูปทรงและผังของเรือนหลังทรงกระดองเต้าไปตามอิทธิพลของสถาปัตยกรรมของชาวไทย โดย
หันไปใช้หลังคาทรงไทย ทรงมณฑิลา และหลังคาหน้าจั่วแทน แต่ก็ยังคงรักษาพื้นที่ใช้งานที่
เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการนับถือผี ไม่ว่าจะเป็นกะล่อหองหรือห้องผีซึ่งเป็นที่สุดของผีและเป็น
สถานที่เช่นไหว้ผี โดยสัมพันธ์กับที่นอนของเจ้าของเรือนซึ่งเป็นผู้สืบต่อผี และห้องกลางเรือนซึ่งมี
ลักษณะเป็นโถงโล่งใช้เป็นสถานที่จัดพิธีกรรมต่างๆกวนการเช่นผีที่จะทำในกะล่อหองเท่านั้น
ถึงแม้ว่าชาวไทดำจะรับพุทธศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตนานมาแล้วก็ตามแต่ก็เป็นการนับ
ถือทั้งศาสนาพุทธและผีควบคู่กันไปโดยไม่ก้าวก่ายกัน

ในส่วนขององค์ประกอบของเรือนก็มีการปรับตัวไปตามวิถีชีวิตที่กำลังเปลี่ยนจาก
สังคมเกษตรกรรมไปเป็นสังคมอุตสาหกรรม เล้าข้าวซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมของชาวนามีการใช้งาน
ลดลงไปเพราะการเปลี่ยนแปลงการทำนา จนถึงกับเลิกใช้ไปในรายที่เลิกอาชีพทำนา และการใช้
ชีวิตในเรือนก็ต้องการความเป็นส่วนตัวมากขึ้น ทำให้ต้องขยายพื้นที่ในเรือนเพิ่มขึ้นถึงแม้ว่าผู้อยู่
อาศัยจะลดลงจากในอดีตมาก

ภาควิชาสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1..... 2.....

50057207: MAJOR: VERNACULAR ARCHITECTURE

KEYWORD: VERNACULAR ARCHITECTURE / CHANGING / HOUSE / TAI DAM /
PETCHABURI

PIYA LAIHLIKPHAN: THE CHANGING OF VALUE AND MEANING IN TAI
DAM VERNACULAR HOUSES, KHAO YOI DISTRICT, PHETCHABURI PROVINCE.
THESIS ADVISORS : ASSOC. PROF. TONKAO PANIN, Ph.D., AND ASSOC. PROF.
VEERA INPANTANG, Ph.D. 206 pp.

The purpose of this study aimed to research on the developments of Thai Dam vernacular houses in Petchaburi Province. The study concentrated on the architectural characteristic and the meaning of spaces in the houses, which related to the changing of the local life. The study focused on the area of Ban Tai (Moo 5) at Khao Yoi Sub – district in Khao Yoi District, Petchaburi Province.

This study found that the changing of Tai Dam vernacular houses have affected from settlement, geography, climate, natural resources, and lifestyle in modern world. The Turtoise shaped roof style transformed to a roof in Thai traditional style, gablet and gable roof. Meanwhile they continually preserved areas that related to the spiritual cult both spirit room that related to the house owner's sleeping place and Hong Klang Ruen. Even though Tai Dam people in Thailand accepted both Buddhism and spiritual cult.

The conversion of life from Agricultural society to Industrial society influenced some functions in the house. Because of the changing in rice farming process, the farmers' architecture such as rice granaries are less usage or no longer usage. The present day lifestyle of Tai Dam peoples need more privacy. They expand spaces and increased bedrooms in the house even though less family members than the pass.

Department of Architecture Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2010

Student's signature

Thesis Advisors' signsture 1..... 2.....